

Vejledning i Kortlægning og Protokollering

Af Førstelærer Frands Hansen

Orden og Gravfred er det fundamentale, som baade bør og kan opnaas paa enhver Kirkegaard ved *Plan* for dens Inddeling og *Registrering* (Nummerering og Protokollering). Ved fornuftig og kyndig Fremgangsmaade lader det sig tillige gøre at faa tilvejebragt *Plan* for mere Regelmæssighed med flere Færdsels gange ogsaa paa de gamle Kirkegaarde uden derfor at udslette disses særegne Karakter eller træde bestaaende vedligeholdte Gravsteder for nær. En vel udført Protokollering over alle saavel *optagne* som *ledige* Gravpladser, og som gaar mindst 25 à 30 Aar tilbage i Tiden er af allerstørste Betydning for dem, der har Ansvaret for, at Gravfreden respekteres, ligesom en saadan Kirkegaardsprotokol bliver en historisk Kilde af større og større Værdi.

Den kgl. Anordning af 10. Decbr. 1927 har fastslaaet, at disse Foranstaltninger — Kort og Protokol — skal findes ved enhver Kirkegaard, førstnævnte i 2 ligelydende Eksemplarer.

Men selvfølgelig er det ikke ligegyldigt, hvorledes et saadant Arbejde udføres. Det kan ikke gøres af enhver; der skal Kyndighed, Interesse og Taalmodighed til for at faa alle de ofte smaa Ting med, som har Betydning, og det kan vist med Rette siges, at der i saa Henseende mangler adskilligt ved mange Kirkegaarde endnu.

For at raade Bod derpaa og give Vejledning til, hvorledes dette Kortlægnings- og Protokolleringsarbejde over en Kirkegaard rettelig bør gribes an, har Havearkitekt Johannes Tholle udarbejdet og Foreningen for Kirkegaardskultur udgivet et lille Skrift, der, skønt benævnt kortfattet, dog giver en fyldig Anvisning vedrørende alle de Forhold, der kan forekomme, og peger ogsaa paa alle Smaatingene, som har Betydning. Dette Skrift er udkommen i Foreningen for

Kirkegaardskulturs Serie af *Smaaskrifter* som Nr. 4, og det foreligger nu i 2. Udgave.

Den kgl. Anordning nævner, at Kortet bør findes i 2 Eksemplarer. Det er nu saalet og billigt at faa fortrinlige Lystryk af det haandtegnede Kort, at der bør være flere Eksemplarer f. Eks. til Arbejdsbrug og til Paaførelse af eventuelle Forandringer angaaende Sammenlægning eller Deling af Gravsteder, som af Forfatteren er omtalt Side 15 i dette Skrift.

Angaaende Opnoteringen af alle de forskellige Oplysninger, der omtales Side 5, 6 og 7, vilde det vistnok være praktisk at optage dem i en samlet *Kladde* til den egentlige Protokol; hvorved et eventuelt Sammenhold med Kirkebøgerne vilde lettes, ligesom det derved vilde gaa nemmere med at indrette Protokollen efter Kortets Nummereringssystem.

Side 8 og 9 fremhæves rigtigt Betydningen af, at Kortet viser *alle* Gravpladser, saavel *optagne* som *ledige* og afgiver *Plan* for eventuel Regulering, der ønskes gennemført Tid efter anden; derfor maa det ogsaa forekomme rigtigt, at alle Kirkegaardens Gravpladser uden Undtagelse indføres i Protokollen med deres Nummerbetegnelse efter Kortet, saaledes at der, naar der skal tages *ledige* Pladser i Brug, kun er at indføre Navnet og de andre Oplysninger ved det paagældende Nummer, hvorved, som bemærket Side 15 (forneden), »Gravene geografisk og praktisk følger selvfølgelig efter hinanden«.

Det er let at finde de bestemte Gravsteder i Protokollen ved Hjælp af det alfabetiske Navne-Register foran i Bogen, naar blot dette føres à jour ved hver Begravelse.

Der er ingen Tvivl om, at Johannes Tholles lille Vejledning vil kunne gøre stor Nytte, og den anbefales paa det varmeste. Det forhandles fra Foreningens Kontor og koster 50 Øre. Det anbefales til Anskaffelse af alle, der arbejder med Kirkegaarde.